

Sirküler : 2022/11**Konu : 213 Sayılı VUK Mükerrer 298 ve Geçici 32. Maddeleri kapsamında yeniden değerlendirme uygulamaları****KAYSERİ**
21.04.2022

26.10.2021 tarih ve 31640 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7338 sayılı Kanun ile 01.01.2022 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 Maddesinde ve Geçici 32. Maddelerinde yapılan düzenleme ile enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşmadığı dönemler için yeniden değerlendirme uygulaması kalıcı hale getirilmiş olup, 13.12.2021 tarih ve 2021/30 no.lu sirkülerimizde açıkladığımız söz konusu düzenlemeler işletmeler için önem arz ettiğinden 2022 yılı birinci geçici vergi dönemi çalışmalarında göz önünde bulundurulması amacıyla bir kez daha vurgulanmıştır.

Söz konusu düzenlemelerin birbiri ile ilişkisi ve birbirini ile farkını ana hatlarıyla özetlemek gerekir ise Mükerrer 298. Madde kapsamında yeniden değerlendirme yapılırken sadece cari dönem yeniden değerlendirme oranı kullanılırken Geçici 32. Madde kapsamında değerlendirme yapılırken sabit kıymetin aktife girdiği tarihi takip eden ayın Yİ-ÜFE katsayısı (Geçici 31. Madde (1) numaralı fıkra kapsamında yeniden değerlendirme yapılan sabit kıymetler için Mayıs 2018 Yİ-ÜFE katsayısı, (7) numaralı fıkra kapsamında yeniden değerlendirme yapılan sabit kıymetler için Haziran 2021 Yİ-ÜFE katsayısı) Mükerrer 298. Madde kapsamında değerlendirme yapılacak yıldan bir önceki yılın son ayına (2022 yılında ilk defa Mükerrer 298. Madde kapsamında değerlendirme yapılmak istenir ise Aralık 2021 ayına) ait Yİ-ÜFE katsayısına oranlanarak bulunan katsayı kullanılmaktadır. Mükerrer 298. madde kapsamında yapılacak yeniden değerlemede oluşacak değer artışı üzerinden herhangi bir vergi ödenmeyecek olup, Geçici 32. Madde kapsamında yapılan değerlemede ise oluşan değer artışı üzerinden %2 oranında vergi ödenmesi gerekmektedir. Buna karşın yeniden değerlendirilen sabit kıymet satılır ise Mükerrer 298. Madde kapsamında yapılacak yeniden değerlemede oluşan değer artışı satış kârının tespitinde dikkate alınırken Geçici 32. Madde kapsamında yapılan yeniden değerlendirme sonucunda oluşan değer artışı satış kârının tespitinde dikkate alınmayacaktır. Diğer taraftan aşağıda açıklandığı üzere 298. Madde kapsamında değerlendirme yapılmadan önce geçici 32. Madde kapsamında değerlendirme yapılması durumunda amortisman ayırmada sağladığı ek gider ve öz kaynaklarda sağladığı artışın sağladığı getirilerin kümülatif etkisi daha fazla olmaktadır.

Her iki uygulamadan yararlanmak ihtiyari olup, iki uygulamanın birbiri ile ilişkisi ise Geçici 32. Madde kapsamında yapılacak yeniden değerlemenin Mükerrer 298. Madde kapsamında yeniden değerlendirme yapılacak dönemden önceki dönemin sonu itibarıyla bir seferlik yapılacak olmasıdır. Yani Geçici 32. Maddeye göre yeniden değerlendirme yapılmadan Mükerrer 298. Maddeye göre yeniden değerlendirme yapılır ise bir daha Geçici 32. Maddeye göre yeniden değerlendirme yapma imkânı kalmamaktadır.

2022/1. geçici vergi dönemi yeniden değerlendirme oranı KVK 59 no.lu Sirküleri ile %33,63 olarak açıklanmış olup, dileyen mükellefler 2022/1. geçici vergi döneminde bu oranı kullanarak yapacakları yeniden değerlendirme işlemi sonucunda oluşan yeniden değerlendirilmiş tutarlar üzerinden amortisman ayırabilecektir. Bu konuda Gelir İdaresi Başkanlığı’nın internet sitesinde 19.04.2022 tarihinde yayımlanan Tebliğ taslağında aynı hesap dönemi içerisinde; geçici vergi dönemlerinin hiçbirinde ya da herhangi bir veya daha fazla geçici vergi dönemlerinde yeniden değerlendirme yapılmamasının, sonraki geçici vergi döneminde veya ilgili hesap dönemi sonunda yeniden değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmeyeceği, geçici vergi dönemlerinde yapılan tercihin yıllık uygulamayı bağlamadığı, 2022 yılı geçici vergi dönemleri itibarıyla yeniden değerlendirme yapan mükelleflerin isterse 2022 hesap dönemi sonunda yeniden değerlendirme yapmayabileceği belirtilmiştir.

Geçici 32. Madde ile değer artışı üzerinden %2 vergi ödenmesi şartıyla mükelleflere sağlanan; sabit kıymetin değerinin aktife alındığı tarih esas alınarak güncellenmesi, sabit kıymetin satılması halinde oluşan değer artışının satış kazancının tespitinde dikkate alınmaması, amortismanların yeniden değerlendirilmiş tutarlar üzerinden ayrılması gibi avantajlardan enflasyon düzeltmesi yapılması halinde vergi ödenmeden yararlanılmakta olup, 213 Sayılı VUK Geçici 33. Maddesi uyarınca 31.12.2023 tarihli bilanço enflasyon düzelmesine tabi tutulacağından Geçici 32. Madde ile sağlanan yeniden değerlendirilmiş tutarlar üzerinden amortisman ayırmanın avantajından 2022 ve 2023 yıllarında yararlanılabileceği görülmektedir. Diğer taraftan 2022 ve 2023 yıllarında satılacak sabit kıymetlerin satılmadan önce geçici 32. Maddeye göre yeniden değerlendirilmiş olması halinde oluşan değer artışı satış karının tespitinde dikkate alınmayacaktır. 213 Sayılı VUK Mük. 298 ve Geçici 32. Maddeleri kapsamında yeniden değerlendirilmesinin diğer olumlu etkileri ise oluşacak değer artışına bağlı olarak aktif ve öz kaynaklardaki artışın bilançoya olumlu etkisi yanında finansman gider kısıtlamasına tabi olunmaması veya kanunen kabul edilmeyen gider olacak finansman giderlerinin azaltılmasına imkân sağlamasıdır.

213 Sayılı VUK Geçici 32. Madde kapsamında yapılacak değerlendirilme işleminde değerlendirilme katsayısının sabit kıymetin aktife girdiği tarih dikkate alınması sabit kıymetin değer artışının dolayısıyla amortisman ayrılacak tutarın da artmasını sağlamaktadır. 213 Sayılı VUK Geçici 32. Maddesi kapsamında yeniden değerlendirilme yapıldıktan sonra Mükerrer 298. Maddeye göre de yeniden değerlendirilme yapıldığında değer artışının etkisi daha yüksek olmaktadır. 213 Sayılı VUK Geçici 32. Maddeye göre yeniden değerlendirilme yapılmadan Mükerrer 298. Maddeye göre yeniden değerlendirilme yapıldığında herhangi bir vergi ödenmemekle birlikte sadece cari yıla ait değerlendirilme oranı ile değerlendirilme yapıldığından geçmişin cari döneme getirilmesinden kaynaklı değer artışından feragat edilmiş olmaktadır.

Yeniden değerlendirilmiş tutarlar üzerinden ayrılacak amortismanların 2022 ve 2023 yıllarında sağlayacağı vergi avantajı, bu yıllarda sabit kıymetlerin satılması halinde değer artışının satış karının tespitinde dikkate alınmaması dolayısıyla sağlanacak vergi avantajı, sabit kıymetlerin değer artışının aktifte ve öz kaynaklarda sağlayacağı artış ve finansman gider kısıtlamasına etkisi göz önünde bulundurulduğunda 31.12.2021 tarihli bilançoda kayıtlı sabit kıymetler için Geçici 32. Maddeye göre yeniden değerlendirilme yapıldıktan sonra Mükerrer 298. Madde kapsamında değerlendirilme yapılması tavsiye edilmekte olup, 31.12.2021 tarihli bilançoda kayıtlı sabit kıymetler için Geçici 32. Madde yeniden değerlendirilme tablosu örneğine internet sitemizin tablolar bölümünde yer verilmiştir. 2022/1. dönemi için Geçici 32. Maddeye göre yeniden değerlendirilme yapılmak istenir ise yeniden değerlendirilme kayıtlarının 31.03.2022 tarihi itibarıyla yapılması bu işleme ait beyannamenin 05.05.2022 tarihine kadar verilmesi ve tahakkuk eden verginin ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere üç eşit taksitte ödenmesi gerekmektedir.

[213 VUK Geçici 32. Madde Yeniden Değerleme Tablosu](#)

